

Kde fúka vlažný vánok,
tam končí zimný spánok.

Tam letí prvá včielka
a vykúka malá lienka.

Keď husi z diaľky pritiaľnu,
kuriatka sa vyľiaľnu.

Zem sa rýchlo zelenie,
je preč každé trápenie.

Príroda dá vzácny dar,
otvor okno – je tu JAR!

Milí spoluobčania.

Je tu ďalšie nové číslo Štvrtánskeho spravodaja - to prvé v roku 2022. Pretože som to nestihol na konci minulého roka, z dôvodu vážneho zdravotného problému, chcem sa každému z Vás, ktorí ste pomohli v uplynulom roku 2021 našej obci či už finančne, pracovne alebo organizačne veľmi pekne poďakovať. Bol to bezpochyby náročný rok to je pravda. Pandémia COVID-u zasiahla prakticky každú rodinu aj v našej obci. Niektorú menej, inú viac smutne. Ak dovoľíte, chce vám ukázať rozmer, ako sa na túto dobu pozerám ja. Pre mňa skončil rok minulý a rovnako sa začal aj tento rok. Smutne. Stratil som blízkeho človeka a aj sám som mal ako sa hovorí na mále. Keď najhoršie pominulo, spomenul som si na slová: „Keď spadneš na dno, neponáhľaj sa, spomal a chvíľu si polež. Nad sebou uvidíš iba nebo a s čistou myslou sa lepšie uvažuje, ako ďalej.“

Dnes môžem povedať, že som za ten „novoročný zodvihnutý prst“ vďačný. Prinútil ma postupne zmeniť svoj názor na život. Prinútil ma prehodnotiť prístup k ľuďom, ktorí prejavia úprimnú snahu pomôcť každému, kto je na pokraji svojich síl, alebo kto o to požiada. Hovorím predovšetkým o našom Slovensku a o nás Slovákoch. Uvedomil som si, že cesta k zmene sveta a k lepšiemu Slovensku pre všetkých dnes nevedie cez politiku, ale cez osvetu, kultúru a prejav úcty ku každému človeku s ktorým prideme do kontaktu. Bez toho, aby sme si nezačali

vážiť trvalých hodnôt, je všetko okolo nás iba karikatúrou dobrých medziľudských vzťahov a politika je iba bezcieľným šaškovaním a mocenskou manipuláciou s netrpezlivými masami ľudí. Drzosť, netolerantnosť a neúcta nás pomaly ale isto kompletne ničia. „Keď sa usilujete o niečo dôležité a nemáte nepriateľov, nestojíte za nič.“ Je to smutné, že tento názor zdieľa stále viac ľudí. Bolo a je nám tak dobre, že sme si prestali odpovedať aj na pozdrav. Prestávame spolu osobne komunikovať. Nevieme nič o problémoch susedov ale vynesieme okamžite rozsudok ktorý ublíži. Dôsledkom je smútok, sklamanie a bolesť, alebo stále častejšia zloba, pomsta a nenávisť. Pritom ten človek, ktorý vo vás vyvolal zlobu a nenávisť nad Vami práve zvíťazil.

Vážené dámy, vážení páni, milí spoluobčania, všetkým Vám prajem, aby ste aj uprostred tohto marazmu žili svoj život šťastne. Hoci nebude hneď lepšie, všetko čo budete robiť, nech má pre Vás zmysel a vzbudí vo Vás pocit uspokojenia. Žijeme búrlivé neisté časy a život bude priat' rozumným, pracovitým a slušným. A hoci je každý nový rok iba dátumom v kalendári, ktorý pre väčšinu iných kultúr nič neznamená, želám nám všetkým spoločne, aby sme tento i tie nasledujúce čo najdlhšie prežívali v zdraví, šťastí, pohode, vzájomnej úcte a v mieri.

Pavol Habdák, starosta obce

Vy sa pýtate, starosta a poslanci OZ odpovedajú

1. - Neplánuje sa, prosím Vás, opraviť vchod na cintorín z haluzickej cesty? Oprava zábradlia, brány, schody... starším ľuďom sa ľahšie chodí tade ako po panelke, hlavne cestou dolu.

Oprava vchodu na cintorín v investíciách na tento rok nie je. Na základe pripomienky sa budeme na zastupiteľstve zaoberať možnosťami riešenia uvedeného problému.

2. - Na webstránke už nie je zvukový záznam z obecných zasadnutí?

Zvukový záznam zo zastupiteľstiev je vždy prílohou zápisnice v archíve obecného úradu. Bezpečnostná firma, ktorá nám zabezpečuje dohľad nad dodržiavaním ochrany osobných údajov nám odporučila pred zverejnením záznamov tieto upraviť vystrihnutím tých častí záznamu, v ktorých sa objavujú osobné údaje. Keďže obec nemá momentálne možnosti na zabezpečenie tejto podmienky, boli sme nútení nateraz riešiť situáciu nezverejnením záznamov. Chcem však ubezpečiť všetkých, že zápisnice zo zasadnutí sú vyhotovené podľa zvukového záznamu a obsahujú všetky myšlienky, návrhy a rozhodnutia odprezentované každým účastníkom zasadnutia. Pred zverejnením zápisnice dostanú poslanci a hlavný kontrolór obce zápisnicu v predstihu, ako návrh, na pripomienkovanie, prípadne doplnenie.

3. - V uznesení č. 107/2022 sa píše, že OZ scvhánilo spoluúčasť na aktivite ZO BTM – vybudovanie cyklotrasy a príprava základovej dosky pre prístrešok s oddychovou zónou.... Môžete, prosím, viac o tom napísať, hlavne o vybudovaní cyklotrasy.

Operačný program: 304000 - Interreg V-A Slovenská republika - Česká republika 2014-2020

Názov Projektu: Cyklotrasa ako prostriedok k objavovaniu prírodného a kultúrneho dedičstva v Bielych Karpatoch

Vedúci partner: ZDRUŽENIE OBCÍ BIELOKARPATSKO-TRENČIANSKEHO MIKROREGIÓNU

Hlavný cezhraničný partner: OBEC VYŠKOVEC

Hlavným cieľom projektu je prepojenie *Vážskej cyklomagistrály s Beskydsko-karpatskou magistrálou* a s *Cyklomagistrálou Naprieč Považským Inovcom* prostredníctvom vybudovania a značenia cyklotrás cez chránenú krajinnú oblasť Bielych Karpát. Miesto prepojenia bude prechádzať cez územie bielokarpatsko-trenčianskeho mikroregiónu cez hraničný vrch Kykula do moravskej obce Vyškovec. Predmetom aktivity je výstavba mobiliárov v riešenej lokalite, ktoré budú umiestnené popri značenej cyklotrase. Mobiliáre budú obsahovať osadenie stojanu pre bicykle, informačnú tabulu, odpočívadlo s prístreškom. Celkový počet mobiliárov je 10 pričom 9 z nich bude umiestnených na slovenskej strane a jeden na českej strane. Mobiliáre budú slúžiť na krátky odpočinok. Informačná tabula ponúkne informácie o celkovej trase, ktorá bude zobrazená vo forme mapy, o objektoch kultúrneho dedičstva a prírodných krás, ktoré obyvatelia alebo návštevníci prihraničného regiónu môžu spoznať na oboch stranách hraníc. Súčasťou budú aj informácie o stiahnutí aplikácii, ktorá poskytne viac údajov o prihraničnom regióne v elektronickej forme. V rámci projektu budú umiestnené informatívne smerové značky, ktoré budú kopírovať celkovú dĺžku cyklotrasy. Umiestnené budú na viditeľnom a prístupnom mieste v odstupoch cca každých 500 m a na každom rázcestí.

Vytvorená aplikácia bude poskytovať turistom údaje o dostupných objektoch patriacich do národných kultúrnych pamiatok a o prírodných úkazoch, ktoré budú môcť navštíviť. Zároveň im poskytne ďalšie potrebné informácie ako napr. dĺžku trasy, prevýšenie, ubytovacie kapacity v regióne, gastronomické služby, turisticko-informačné centrá, servisy bicyklov a pod. Zaujímavosťou si ju budú môcť stiahnuť do svojich smartphonov bezplatne.

Na Vaše otázky odpovedal Pavol Habdák, starosta obce

Prijaté uznesenia z 25. riadneho obecného zastupiteľstva obce Štvrtok

Uznesenie č. 105/2022

Obecné zastupiteľstvo vo Štvrtku schvaľuje:

Dodatok č.1 k VZN obce Štvrtok o určení výšky finančných príspevkov na čiastočnú úhradu nákladov na výchovu a vzdelanie a nákladov spojených so stravovaním v školách a školských zariadeniach, ktorých zriaďovateľom je obec Štvrtok, č. 1/2021

Uznesenie č. 106/2022

Obecné zastupiteľstvo vo Štvrtku berie na vedomie:
Správu o kontrolnej činnosti hlav-

ného kontrolóra za rok 2021

Uznesenie č. 107/2022

Obecné zastupiteľstvo vo Štvrtku schvaľuje:

Prevod prostriedkov z rezervného fondu do príjmov rozpočtu na rok 2022 vo výške 25500,- € ktoré sa použijú na:

- nákup dlhodobého hmotného majetku – nákup traktora s príslušenstvom – mulčovač a snehová radlica v celkovej výške 15 000,- €
- inštalácia ústredného vykurovania budovy obecného úradu vo výške 5300,- €

- spoluúčasť na aktivite ZO BTM – vybudovanie cyklotrasy a príprava základovej dosky pre prístrešok s oddychovou zónou vo výške 5200,- €

Zápisnice a uznesenia
v plnom znení
na www.stvrtok.com

Klub dôchodcov vo Štvrtku

Klub dôchodcov ešte stále nerozbehol svoju činnosť. Náš výbor sa stretol iba jeden krát, a to v septembri minulého roka. Pripravovali sme naše posedenia v klube. Spravili sme plán, konkrétne podľa kalendára a pripravili pozvánky. Pár dní pred prvým posedením pri čaji alebo kávičke, boli sprísnené proticovidové opatrenia, ktoré zmarili naše plány a celú zimu sa nedialo nič. S blížiacou sa jarou a aj sviatkom MDŽ, sme si mysleli, že by sme sa mohli rozbehnúť a aj trošku osláviť MDŽ. Vo februári sa konala fašiangová oslava v obci, ktorá nás trošku navodila. Ale oslava bola vonku, bolo ešte pomerne chladno, platili ešte niektoré proticovidové opatrenia a chýbali tam naše

známe tváre z klubu. Napokon sme skonštatovali, že ešte nie je ten správny čas. Predsa len sme veľmi riziková skupina obyvateľstva, sme veľmi zraniteľní, hlavne po zdravotnej stránke a nechceme aby sa niekomu z nás zdravotne priťažilo. Aj napriek tomu, že sa proticovidové opatrenia uvoľňujú, počet pozitívnych ľudí stále stúpa, čo predstavuje ďalšie nebezpečenstvo. Zatiaľ budeme čakať na priaznivé podmienky, snáď v lete to bude lepšie. Napriek tomu, vstup nových členov do klubu dôchodcov s radosťou uvítame.

O. Zbudilová

Dostupné udalosti v ev. a kat. škole vo Štvrtku

Výber udalostí je presne prepísaný. Ev. školská kronika je písaná o pár rokov skôr. Keď sa roky spoja, udalosti budú uvádzané spoločne.

2. II. 1923 (ev)

Dňa 2. februára 1923 bolo divadelné predstavenie so školskými žiakmi. Hralo sa: "Ubrousku prostří se, beránku otrés se, palice z kabely!" Pohádka o pěti dejstvách napísal František Knouřek. Predstavenie bolo zdarilé a súčasťnilo sa ho i okolité obecnstvo. Žiactvo bolo smelé a vytrvalé. Po predstavení bola tanečná zábava.

27.V.1923 (ev)

Dňa 27-ho mája r. 1923 bola 50 ročná pamiatka založenia školy. Slávnosti sa súčasťnili i deti, ktoré predniesli niekoľko básni a rečovaniék. Obecnstvo spievalo pieseň "Hrad prepevný jest Pán Bůh náš". Po tom rečnil pán Juraj Figura o pamiatke tejto. Zatým školské žiactvo spievalo národné himny? "Hej Slováci", "Kde domov můj", "Kdo za pravdu horí", "Nad Tatrou sa blýská". Po slávnosti bola tanečná zábava.

25.I.1925 (ev)

Dňa 25. januára 1925 hralo sa: "Medved' a víla" od Elišky Krásnohorskej, ktoré hralo mládež i zo žiactvom. Divadelné predstavenie bolo zdarné. Po divadle boloa tanečná zábava.

1.IX.1925 (ev)

1925. - 26. školský rok započal sa 1. sept. S veľkou ťažkosťou bol zápis prevedený pre rodičovskú nedbalosť.

13.II.1926 (ev)

Žiaci usporiadali divadelné predstavenie "Ptáci v kleci", veselohra v 3 dejstvách. Hra začala sa 1/4 4 hodine a skončila sa 1/2 6 hodine. Bol to podarenýkus, s veľkým počtom divákov a dobrým prospechom sa divadelné predstavenie skončilo

28.X.1927 (ev)

Dňa 28 okt. "Deň slobody" 1927 roku. Štvrtanská škola ako každoročne zasvätila nasledujúcim spôsobom: Za včas ráno na školskej budove bola vystrčená národná vlajka. O 8-smej hod. ráno hlas zvonu svolal všetkých žiakov do školy. Státne himny: "Kde domovom můj, Nad Tatrou sa blýska" s tým sa započala slávnosť. Po speve správca školy prehovoril o význame dňa 28 okt. Potom žiaci prerečnili niekoľko básni a na posledy zakončili slávnosť s piesňou "Hej Slováci". V ten deň o 3-tej hod. učiteľ išiel do Melčíc na oslavu. Tam prehovoril reč p inšp. školský, p. správca školy

Ivanovskej, naposledy tajomník p. Dvorák. Oslava bola na obidvoch miestach vydarená.

3.IX.1928 (ev)

Školský rok 1928-29 započal sa 3.sept. 1928 s 36 žiakmi, z toho 19 evan. aug. vyz. a 17 rím. kat. Pre zatvorenie rím. katolíckej školy, navštevujú bez jedného žiaka ľud. školu. Dochádzka je veľmi dobrá a žiaci ev. náboženstva spolu so žiakmi rím. kat. náboženstva so svornosťou a láskou radosťou do školskej siene dochádzajú.

27-28.X.1928 (ev)

10.výročie oslobodenia bolo oslávené nasledujúcim spôsobom. Žiaci zaspievali hymny a iné pesničky. Učiteľ vo sojej reči vyložil význam našich mužov vo svetovej vojne, zvlášť prezidenta T.G.Masaryka a generála Milana Rastislava Štefánika. Druhý deň ráno sa žiaci i celý hasičský zbor zhromaždil pri sadení lipy. Po zasadení lipy vztýčil vlajky žiak Milan Nerád. Bez rozdielu náboženstva každý bol oduševnený a spokojný, s tým sa slávnosť skončila. Dve štátne vlajky dali žiaci aj na zasadenú lipu.

Počet školopovinných žiakov od r 1918 do r. 1928 t.j. desiate výročie.

	žiacov	chlapcov	dievčat
1918 - 1919 -	54	27	27
1919 - 1920 -	50	26	24
1920 - 1921 -	50	28	22
1921 - 1922 -	37	20	17
1922 - 1923 -	35	19	16
1923 - 1924 -	34	17	17
1924 - 1925 -	25	13	12
1925 - 1926 -	32	17	15
1926 - 1927 -	33	16	17
1927 - 1928 -	36	18	18
1928 - 1929 -	36	24	12

Za 10. výročie vyučovalo sa nepretržite. V zdravotníckom ohľade bolo žiactvo ohľadom lekárskeho preskúmania veľmi dobré!

31.X.1928 (ev)

Význam deklarácie v Turčianskom Svätom Martine bol vysvetlený žiakom na jednej vyučovacej hodine.

(pokračovanie v budúcom čísle)

Ochorenie močových ciest

Kto trpí na ochorenie močových ciest, vie o čom je reč. Je to veľmi nepríjemné, bolestivé, obmedzujúce a často sa opakujúce ochorenie. Väčšinou začína nenápadne, pobolievanie spodnej časti brucha a časté močenie. Potom sa pridruží bolesť pri močení, rezanie, pálenie až máte pocit, že chcete vymočiť močový mechúr. V horších prípadoch prístúpi aj teplota alebo horúčka a tu sa nám môže obyčajný zápal močových ciest vyhrotiť až do zápalu obličiek. Zápal močových ciest nie je ojedinelé ochorenie. Vyskytuje sa často nielen u dospelých, ale aj u detí a dospievajúcej mládeže. Často býva nočnou morou u žien v prechode, kedy je podmienená stratou vlhkosti pošvovej sliznice. Suchá sliznica je veľmi dobrá vstupná brána pre infekciu. Ochorenie sa častejšie vyskytuje u dievčat, ako u chlapcov. Čo zapríčiňuje toto ochorenie? Príčin je veľa a súvisia aj s celkovým prechladnutím. Moja pani doktorka, s ktorou som pracovala, vždy hovorievala: "My ženy máme všetky tri intímne vyústenia vedľa seba - koniec močovej rúry, vagínu a análny otvor a cestička k infekcii je veľmi krátka a ľahko bakteriálne prístupná. Pri stanovení diagnózy a liečby je veľmi dôležité celkové vyšetrenie a vyšetrenie moča, chemicky a v laboratóriu. Tu sme dávali veľký dôraz na správny odber moča, aby nebol kontaminovaný. Každý pacient alebo rodič bol poučený, aby dodržal pravidlá správneho odberu. V prvom rade k vyšetreniu musel byť odobratý prvý ranný moč. Pred odberom si bolo treba riadne umyť genitálie, až potom cikať do predom pripravených nádobiek. Flaštička na odber musela

byť vyvarená + k tomu sterilná skúmavka. Dôležité bolo cikať priamo do obidvoch nádobiek a nie moč prelievať z nočníka a pod. Priamo názorne som ukázala ako správne chytiť štuplík, otvoriť fľaštičku a ako ju správne položiť a znovu zatvoriť, aby sa moč nekontaminoval. Stávalo sa aj to a z laboratória chodil výsledok - moč kontaminovaný, opakujte odber. Podľa výsledku moča a citlivosti na ATB sa naordinovala liečba. Doporučovalo sa časté pitie, väčšinou urologického čaju. Dnes možno kúpiť v lekární rôzne čaje aj s manózou a brusnicami. Kto pozná liečivé bylinky, vie si pripraviť čaj aj sám. Liečba ATB trvá zväčša 10 dní. Kontroly moča sme robili počas liečby, po ukončení liečby a 10 dní po liečbe. Keď sa zápaly močových ciest objavili častejšie u dievčat, odosielali sme ich na sledovanie do nefrologickej ambulancie. U chlapcov to bolo trochu náročnejšie. Moja pani doktorka to vysvetľovala tým, že u chlapcov je močová rúra dlhá a možnosť kontaminácie z análneho otvoru je oveľa menšia ako u dievčat. Čiže pripúšťala zápal z iných dôvodov a chlapcov posielala na odborné sledovanie po prvom ochorení. U dospievajúcej mládeže sme brali do úvahy aj možnosť po pohlavnom styku. Preto pri zisťovaní anamnézy sme sa dotkli aj tejto otázky. Dôležité pri liečbe bolo aj teplo a upozornenie dávať si pozor na prechladnutie. Pani doktorka vždy vypravádzala dievčatá so slovami: "Nesadajte na mokré a studené, chráňte si kríže (obličky), nechodievajte naboso. Aj keď budete v plavkách, na nohách majte vždy teplé ponožky."

O. Zbudilová

Pomoc Ukrajine

Niektó múdry raz povedal, že: „Vojna je ľudský vynález s neľudskou tvárou“ a ja s ním úplne súhlasím. Nechcem si ani predstaviť, aké hrozné je zobudiť sa uprostred noci a počuť bombardovanie a strelbu. Ten pocit, keď si za pár minút musíš zbaľiť to najnutnejšie, zobudiť deti, rodinu a utekať, len tak, nevieš ani kam, ani ako dlho tam budeš, nevieš nič len to, že chceš dostať svojich blízkych do bezpečia. Nepredstaviteľné, ale len donedávna. Zrazu je vojna nebezpečne blízko. Máme strach a možno práve preto, sa mnohí z nás rozhodli pomôcť Ukrajine. Niektó finančne, niektó materiálne, niektó inak, každý v rámci svojich možností. Je úplne jedno akým spôsobom, podstatné je, že máme citlivé srdcia a nezostali sme ľahostajní voči strachu a bolesti iných. Vážime si každého jedného z Vás

a **ĎAKUJEME** všetkým, ktorí pomohli a pomáhajú.

Tradičná jarná brigáda.

Naša obec, spoločne s MŠ vo Štvrtku a PZ Ivanovce zorganizovali jarnú brigádu na 02.04.2022. Tento termín sa prispôbil víkend, kedy boli v obci veľkokapacitné kontajnery. Po zime sa vždy objavuje v okolí obce, okolo ciest, ale aj v okolitej prírode množstvo odpadkov. Sobota bola naozaj chladná a brigádnikov zo Štvrtka nebolo veľa. Je úplne v poriadku, ak niekto na tento termín nemohol prísť a vieme, že máme vo Štvrtku aj také mladé rodiny, ktoré sa do upratovania zapojili v iný deň. Sme vďační za každú jednu smietku, ktorú niekto zodvihne,

aby neznečistovala naše prostredie. Budem sa možno opakovať, ale všetci vieme, že tento neporiadok robí hárka nezodpovedných a bezohľadných osôb. Niekto sa možno opýta, prečo by som práve ja a moje dieťa mal upratovať po takýchto hlupákoch (ospravedlňujem sa za výraz, ale už naozaj neviem inak pomenovať, osobu, ktorá odhadzuje svoj bodrel po obci a jej okolí), ale ak si toto povie každý z nás, o chvíľu sa budeme prechádzať po smetiskách a nie po uliciach. Skutočne nás teší, že odpadu v porovnaní s minulými rokmi o niečo ubudlo, ale stále je ho veľa. Smutné je, že ubudlo aj brigádnikov. Chápeme, že chladné počasie mnohých odradilo, no na druhej

strane, ak by nás bolo viac, bolo by rýchlejšie vyzberané. Vraví sa: „Všetko sa dá, len treba chcieť“. Vážime si každého jedného z Vás, kto ste ochotní urobiť niečo pre prostredie v ktorom žijeme. Touto

cestou sa chceme poďakovať PD Melčice Lieskové, ktoré nám pocepákovalo ihrisko, cintorín a aj cestu k Tiesňave. Sme vďační poľovníkom, ktorých sa stretlo podstatne viac ako nás a vyčistili širšie okolie obce a všetkým brigádnikom, ktorí si našli čas a prišli, či už z Haluzíc, Melčickej Doliny, alebo zo Štvrtka. A samozrejme, ďakujeme rodine Kočickej za výbornú kapustnicu a čaj na zohriatie.

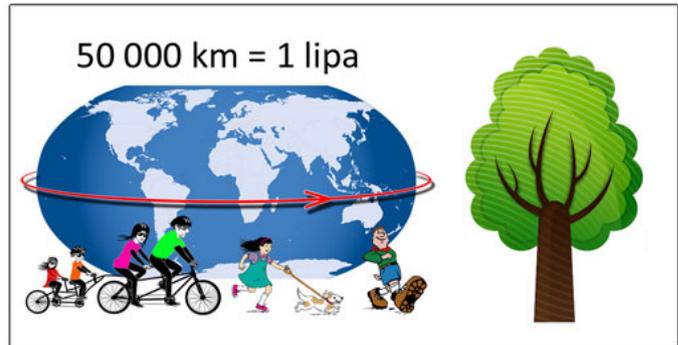
Tí z Vás, ktorí s nami kilometrujete už viete, že za nachodené kilometre budeme vysádzať lipy. Prvé dve boli vysadené počas tejto brigády. Snažíme sa skrášľovať našu obec, želáme si, aby sa Vám tu dobre žilo. Sme malá dedinka a áno, obec má povinnosť upravovať okolie, kosiť..., ale treba si uvedomiť, že každý z nás musí začať od seba. Budeme dúfať, že na ďalšej brigáde sa nás stretne viac a odpadkov bude menej.

G. Vojtková

Ideme okolo sveta - splnené 2x a lipy za kilometre

V januári 2021 sme si asi 15. začali zrátať kilometre s cieľom prejsť spolu okolo sveta po rovníku. Postupne nás, chodcov, turistov, bežcov, korčuliarov a cyklistov, bolo vyše 60. Cieľ prejsť okolo rovníka, 40078 km, sme si splnili v júli a vyrazili ďalej. Do konca roka sme stihli aj druhý krát obísť rovník. Spolu sme našportovali 87901 km. Tento rok Obecný úrad sľúbil za každých 50tis km zasadiť jednu lipu. Skvelé a ďakujeme! K dnešnému dňu sme úspešne zdolali 100tis km a prvé dve lipy sú už na ihrisku zasadené.

Spolu robíme krajší Štvrtok

Veľmi nás teší, že aj po brigáde stále pokračujeme a vy s nami pracujete na skrášľovaní našej dediny. Vzadu na ihrisku sa stále niečo vylepšuje, vysádzajú sa nové stromy, upravuje sa okolie, aby sa mali deti

kde hrať a dospelí kde stretávať. Príďte sa tam pozrieť. Budeme radi, ak nám pošlete svoje podnety a nápady, ako si toto miesto a aj celý náš malý Štvrtok urobiť krajším miestom pre život.

Nech nám lipy pribúdajú (alebo ako sa pridať)

Chceli by ste s pridať, ale nejazdíte na bicykli, nechodíte na turistiku a podobne? Úplne stačí, že máte smartfón a nahráte si aplikáciu "**Počítadlo Krokov – Pedometer**" a budete prekvapení koľko km "len tak" nachodíte za mesiac. Apku si stiahnete aj cez QR kód alebo priamo na googleplay - Počítadlo Krokov – Pedometer. Po stiahnutí do smartfónu v nastaveniach nastavíte *metre* (nie míle)

a priemernú *dĺžku kroku*. A to je všetko. Na konci mesiaca pozriete

km a nahlásite. Kontakt a prípadné ďalšie info - Luděk Lukáč.

Počítadlo Krokov – Pedometer a Počítanie Kalórií

Leap Fitness Group Zdravie a fitness

PEGI 3

Inštalovať

Jedna z prvých motoriek vo Štvrtku a hádanka

Fotografia je z obdobia krátko po druhej svetovej vojne. Je na nej Pavol Kucharovic.

Fotografia vznikla okolo roku 1955. Poznate malých motorkárov? Bratia Ján a Jozef.

Vaše fotografie z okolia obce a z výletov

Ranný pohľad z ihriska na Považský Inovec

Prvý hlaváčik jarný na Hájnici

Vysielač na Tureckom vrchu

Kľak

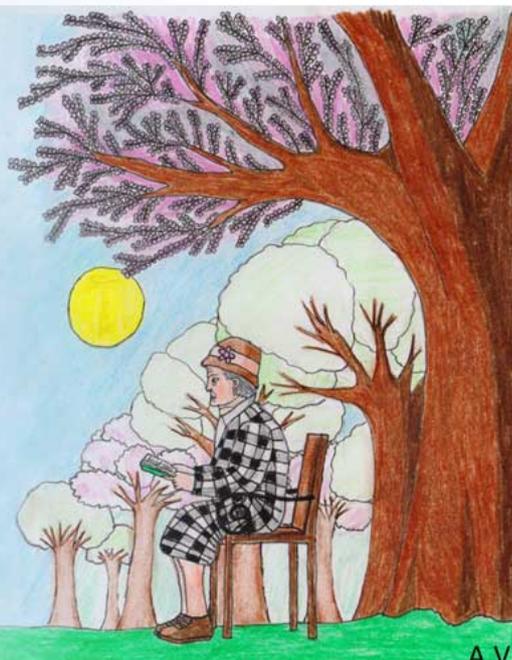
Na prechádzke s kamošmi

Ďakujeme pekne za Vaše fotografie a tešíme sa na ďalšie!

Marec

Marec, mesiac knihy, tak si ho pamätám,
ako dieťa, slečna, mama a teraz už aj, ako dôchodkyňa.
Ak by som kedysi nečítala po celý rok,
bola by som sa hanbila,
že aj marec, mesiac môjho narodenia,
mesiac knihy a tvorivého učiteľa,
by bol prázdny, bez čítania,
bez akejkoľvek litery, myšlienok, zamyslenia,
poznania dávnej minulosti, prítomnosti a plánov do budúcnosti.
Dnes, ako dôchodkyňa, mám už času dosť
a preto som rozšírila marcové čítanie na celý rok.
Veď je to zábava, relax, poučno
a občas sa objaví aj slza nad nevšedným príbehom.
Preto, milí čitatelia, aj nečitelia, doporučujem vám všetkým,
čítajte knihy aj naďalej v marci, ako aj v nevšedné dni.
Doba je zložitá, ale kniha poteší vždy a všade každého čitateľa.
Dodá mu silu, odvahu, zrelaxuje jeho telo,
a zároveň prežije s ňou veľa zážitkov a nevšedného.

A.P.

Vážení spoluobčania obce Štvrtek!

Tento príspevok do Štvrťanského spravodaja som sa rozhodol napísať z dôvodu nedôslednej informovanosti Vás, milí občania, ktorí z tradično-historického pohľadu slávia tzv. hody v termíne, ktorý sa v našej obci v histórii zachoval pri príležitosti slávania sviatku všetkých svätých.

Pokúsím sa krátko a jednoducho vysvetliť okolnosti, na základe ktorých sme slávili hody práve v tento sviatok. Úvodom by som len stručne opísal zdokumentovaný, historický prehľad.

Začiatkom 13. storočia, v ktorom podľa záznamov, bol na dobre vyvýšenom mieste postavený kostol v románskom štýle a zasvätený všetkým svätým. Tento kostolík patrilo niekoľko storočí pod beckovskú správu. V tom čase bola obec Haluzice najvýznamnejšou v tomto regióne. Pod vtedajšiu Haluzickú cirkevnú správu patrili obce Bošáca, Zemianske Podhradie, Štvrtek, Ivanovce a dokonca aj Melčice a Kochanovce. Patrocínium kostola všetkých svätých v Haluziciach je radené do obdobia románskeho, čiže od 10. až do polovice 13. storočia. Podľa zasvätenia kostola, ktorý sa viaže ku konkrétnemu dňu, čo znamená, že má posuvný termín, podľa slávania sviatkov Veľkej noci daného roku, sviatok všetkých svätých sa slávil 1. novembra, takže i táto slávnosť pripadala na tento deň. Časom sa začali osamostatňovať vedľajšie obce - Bošáca, Zemianske Podhradie, Ivanovce, Melčice - a zanikla i v týchto obciach tradícia sláviť hody 1. novembra. Obec Haluzice postupne strácala svojich obyvateľov, zanikala fara i kostol pustol.

V roku 1729-1733 vybudovali veriaci v Bošáci kostol zasvätený nanebovzatiu Panny Márie. V roku 1788

sa presťahovala i fara a z farnosti Haluzice sa stala farnosť Bošáca. Tým Haluzice stratili štatút farnosti a vplyvom historických udalostí sa z kostola stala ruina.

Obec Štvrtek bola v tejto oblasti výnimočnou, pretože nemala svoj kostol, a tak si ľudia stále zachovávali tradíciu slávania hodov v 1. novembrový deň, o čom sa viac môžeme dočítať v niekoľkých historických prameňoch.

O dve storočia neskôr, roku 1993, bola obnovená budova bývalej katolíckej školy, ktorá bola prestavaná na malú, útulnú kaplnku. Tým aj obec Štvrtek začala sláviť svoje hody na sviatok Božského srdca. Tento sviatok patrí medzi pohyblivé, teda môže pripadnúť na deň od 03.06. do 28.06. daného roka. V tieto dni veriaci oslavujú a vedia Boha, radujú sa z minulosti aj prítomnosti a že aj Štvrťania majú konečne termín svojich hodov a nemusia sa prispôsobovať už zaniknutým tradíciám iných obcí.

Tento stručný historický opis dôvodu slávania štvrťanských hodov považujem pre tento priestor postačujúci. Aj v susedných obciach slávia ich obyvatelia hody, ktoré prislúchajú k patrocínium dňa ich kostola. Hody slávia spoločne katolíci, evanjelici, ateisti i veriaci iných vierovyznaní. Je pre nás všetkých výzvou, aby sme i my spoločne slávili tento sviatok.

Prajem Vám veľa Božích milostí, lásky, zdravia a spokojnosti a tiež ochoty prijímať nové pozvania a zabúdať na sváry, ktoré už patria minulosti.

Za ochotu prečítať si a zamyslieť sa nad týmto textom ďakujem a prajem všetko dobré.

S úctou Pavol Kaššovic

Fašiangy 2022

V sobotu 26.02.2022 sme sa vo Štvrtku po veľmi dlhej dobe konečne stretli, aby sme spoločne oslávili fašiangy. Toto slovo má pôvod v nemčine a je odvodené od slova Faschang a pochádza prevdepodobne zo staronemeckého pojmu vast – schane, čo sa dá preložiť, ako „nápoj pred pôstom“. V minulosti sa tiež používal aj názov obdobia masopust, ktorý doteraz používajú v Čechách a na Morave. Masky

a niektoré fašiangové zvyky majú u nás dlhú tradíciu, ktorú písomné záznamy dokladujú od 13. storočia. V nich sa píše, že to bola ľudová zábava, ktorú sa niektorí pokúšali potlačiť, ale nikdy sa im to nepodarilo, pretože to bol sviatok, na ktorom sa zúčastňovali všetci, či chudobní, alebo vtedajší vládcovia. A tak sme sa aj my rozhodli, práve v tomto období zorganizovať spoločné stretnutie. Všetci vieme, že doba je momentálne veľmi neistá a tak aj

počet obyvateľov našej obce na stretnutí nebol veľký. No napriek tomu atmosféra bola výborná a to najmä vďaka FSK BOSÁK z Bošáče, ktorá svojim príchodom rozprúdila ozajstnú fašiangovú zábavu.

Spoločne sme si zaspievali, zasmiali sme sa a potešili nás aj vzájomné stretnutia s ľuďmi, s ktorými sme sa dlhšie nevideli, povymieňali sme si recepty na fánky a šišky. Konečne bola príležitosť a aj čas sa porozprávať. Aj touto cestou ešte raz ďakujeme FSK BOSÁK z Bošáče a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.

G. Vojtková

Ježiš, ktorý je Kristus hovorí: a toho, kto prichádza ku mne, neодоžením

Ján 6,37

Ten pocit, keď človek stojí pred zatvorenými dverami a nevie, čo ho za nimi očakáva, poznáme všetci. Každý nový deň vyvoláva ten pocit. Mnohí z nás sme v poslednom období zažili priveľa zavretých dverí. Priveľa neistoty a strachu, priveľa chorôb a smrti, konečnosti... „Kto príde ku mne, toho neодоžením.“ Takéto slovo je pre nás dôležitým príslubom. Vytvára nádej. A zároveň nás drží vzpriamených a bdelych v prítomnosti. Pretože potom v každom dni na nás čaká Božia

prítomnosť a otvára naše oči pre to, čo je potrebné urobiť, aby sa v našom svete nediali hrozné veci. Keď už vieme, že nie sme vyvretí za dvere, ale sme prijatí, potom dokážeme, potom dokážeme otvoriť dvere našich srdc a životov. A potom môžeme aj my vo viere vo Vzkrieseného zažiť a rozdať viac lásky, rešpektu, pomoci a pokoja. Želám Vám požehnanú Veľkú Noc.

Jana Drottnerová evanjelická farárka

Postavte si domček pre hmyz

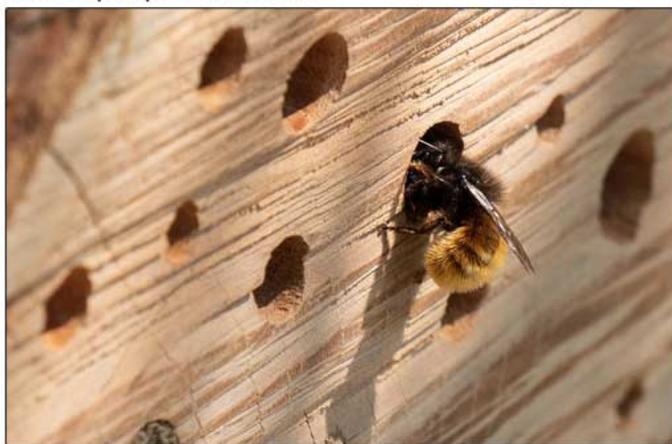
Vytvoriť domček pre hmyz, ktorý poskytne úkryt pre množstvo tvorov, nie je moc zložitá. Pri troche znalosti čo malé zvieratká potrebujú sa vám tam nastahuje ježko aj ropucha, samotárske včely aj čmeliaky, lienky, zlatoočka a motýle. Domček pre chrobáčky si môžete postaviť v ktoromkoľvek ročnom období, tak prečo nie teraz?

Ako na to?

Vyberte si vhodné miesto v záhrade. Ak je domček položený na zemi tak treba zrovnať terén, ak máte miesto, dá sa aj zavesiť. Získate rôznych obyvateľov v závislosti od toho, kde umiestnite svoj domček, pretože niektorí majú radi chladné a vlhké podmienky a iní (napríklad včely samotárky) uprednostňujú slnko.

Staré drevené palety sú ideálne pre veľký domček, pretože sú pevné a majú hotové medzery. Začnite položením niekoľkých tehál na zem ako pevných rohov. Nechajte medzi tehľami nejaké medzery, aby sa tam mohli nastahovať zvieratká. Ak necháte väčšiu medzeru naspodu je väčšia pravdepodobnosť, že prilákate ježkov. Pridajte tri alebo štyri vrstvy drevených paliet na seba.

Vyplniť prázdne miesta.

Cieľom je poskytnúť najrôznejšie zákutia, dierky, štrbiny a tunely. Použite suché drevo (chrobáky, stonožky, pavúky). Otvory a malé rúrky (nie plastové) pre včely samotárky vyrobte z bambusu, trstiny a vyvrátených polienok. Väčšie diery vytvorte s kameňmi a dlaždicami, ktoré poskytujú chladné a vlhké podmienky pre žaby a ropuchy – ak ich umiestnite do stredu, poskytnete im miesto na prezimovanie bez mrazu. Suché lístie, palice alebo slama je pre lienky (požierajú vošky) a iné chrobáky. Keď si myslíte, že ste sa dostali dostatočne vysoko, nasadte strechu, aby bola relatívne suchá. Použite staré škridle alebo staré dosky pokryté strešnou lepenkou.

Môžete mu dokonca dať „zelenú“ strechu tak, že na ňu nasypete trochu hliny a štrku. Niektoré rastliny, ktoré milujú suché podmienky, sa tam rýchlo zakorenia ako aj niektoré semená divokých kvetov môžu priletieť a zakoreniť sa. Strechu môžete spraviť aj ako malú lúku divokých kvetov. Priletia motýle, včely a iný opeľujúci hmyz.

Hneď ako príde prvý obyvateľ, majú hlavne deti o zábavu postarené.

Pochváľte sa vašim hmyzím domčekom, tešíme sa na foto.

Pranostiky pre nasledujúce mesiace

Máj

Ak na prvého mája večer prší, bude celý rok pekne. Na Jakuba, Filipa zelená sa každá lipa.

Jún

Ak na Medarda prší, zle sa seno suší. Svätý Vít dáva tráve piť.

Júl

Svätý Prokop seje huby.

Keď prší na Prokopa, namokne každý snop aj kopa.

August

Vietor, ktorý sa strhne na Oskara, potrvá štyri dni.

Na svätého Vavrinca šváбка ide do hrnca.

Zo Štvrťka na Zabudišovú

Opäť Vám prinášame náš tip na malú turistiku zo Štvrťka. Je to veľmi obľúbená trasa Ľudky Šiveňovej, ktorá má turistiku naozaj v krvi a pochodila už mnoho turistických cieľov. Ak sa aj vy nabudúce vyberiete na takýto výlet do prírody, vedzte, že urobíte pre svoje zdravie skutočne veľa. Pravidelná turistika má totiž mnoho skvelých účinkov. Príroda je prospešná pre fyzické, ale aj duševné zdravie. Ponúka nám čerstvý vzduch na dýchanie, čím výrazne zlepšujeme dychovú kapacitu. Nájde sa v nej ticho a môžeme aspoň na chvíľku uniknúť z reality a uponáhľaného životného štýlu. Takéto prechádzky prírodou pomáhajú udržiavať telo vo forme a dobrej kondícii, prospievajú nášmu cievnemu systému, regulujú hladinu cukru v krvi a podporujú krvný obeh. No najdôležitejšie je, že odbúravajú stres a výrazne zlepšujú náladu.

Toto všetko nás priam nabáda, pozvať Vás s nami na Zabudišovú, pretože okrem toho, že spoznáte svoje okolie, urobíte dobrú vec pre svoje zdravie. Je to nenáročná, ani nie 10 km dlhá prechádzka s minimálnym prevýšením. Naskytnú sa nám nádherné výhľady na naše okolité kopce. Takže nech sa páči vyrážame zo Štvrťka smerom na Ivanovce, po pár minútach chôdze odbočíme na poľnú cestu, ktorá nás vedie do Sedlišiek (už poznáme ☺), prejdeme okolo močiara, kde práve kvitne nádherné záružlie. Cesta mierne stúpa a my po chvíli prichádzame na studničku, kde si môžeme chvíľku

posedieť a oddýchnuť. Ďalej pokračujeme smerom hore, prideme na rozľahlé lúky a pokračujeme poľnou cestou, ktorá sa stáča doprava, teraz máme po pravej strane Ostrú horu, dolu nižšie Morské oko, po ľavej strane je pole a malá hora, ktorú volajú Zbrodka. Stále pokračujeme poľnou cestou, ktorá nás privedie až k okraju Zbrodky, stúpame vyššie a ocitáme sa na haluzických lúkach, kým prideme k Lipke (t.j. hora medzi Haluzicami, Bošácou a Zabudišovou) môžeme sa kochať nádhernými výhľadmi na okolité vrchy. Pred Lipkou zabočíme doprava a už kráčame priamo k Zabudišovej. Na Zabudišovú prichádzame okrajom lesíka, ktorý volajú Dúbie. V tejto malebnej dedinke môžete obdivovať krásnu prírodu, ktorá tu ponúka mnohé turistické ciele, nájdete tu aj Strom roka 2006 – Hrušku planú, ktorú do tejto súťaže prihlásili bratia Struhárovci. V roku 2011 bola zasa do celosvetovej súťaže prihlásená Jarabina oskorušová a tá obsadila v celosvetovej konkurencii výborné 3 miesto. Cez Zabudišovú vedie každoročne aj trasa turistického podujatia Okolo Bošáckej doliny, na ktorom sa radi zúčastňujú aj občania našej obce.

Ak má niekto z Vás chuť pridať sa k Ľudke a absolvovať takúto prechádzku, kontaktujte nás, ja sa určite pridám. Dohodneme vhodný termín a s radosťou a dobrou náladou sa vyberieme na malú Štvrťanskú turistiku.

G. Vojtková

Púpava lekárska

Malé žlté slniečka kvitnúce po zelených lúkach pod Hájnica a v Sedliškách, to pre mňa predstavuje tú pravú jar. Vzduch tak inak vonia, krajšie. A práve táto púpava, možno sa niekomu zdá, že úplne obyčajná zelenka, v sebe ukrýva množstvo liečivých látok a nie len v tých žltých kvetoch, ale aj v koreňoch a listoch. Používa sa ako podpora imunity, účinná prevencia vzniku chrípky, nádchy, ale aj rakoviny. Posilňuje funkciu pečene, žlčníka a obličiek, stimuluje látkovú výmenu, zlepšuje chuť do jedla a trávenie, pomáha pri žalúdočných a črevných ťažkostiach, používa sa pri cukrovke, dobre účinkuje pri artróze a dne, okysličuje a prečisťuje krv, má antiseptické a detoxikačné účinky, má priaznivé účinky pri zápaloch močových ciest a obličkových kameňoch a zlepšuje činnosť pankreasu. Odporúča sa, aby púpavu užívali ľudia, ktorí sa cítia chorí, alebo unavení. Jej účinok sa dostaví vo forme zlepšenej činnosti vnútorných orgánov a vráti sa im potrebná chuť do života. Púpavový koreň sa zberá skoro na jar, alebo v jeseni. Koreň sa môže zberať a usušiť spolu s vňaťou. Robí sa aj odvar z listov, ktorý je vhodný na očistnú kúru a povzbudenie trávenia. Používa sa aj púpavová šťava, ktorá sa lisuje z čerstvo nazberaných listov. Čaj z púpavy pripravený spolu so žihlavou je veľmi dobrý pri liečení akné. A keďže púpavy je u nás vo Štvrtku naozaj dosť, kto chce môže vyskúšať výborný púpavový med.

Ako si urobíte púpavový med.

Na jednu dávku potrebujete nazberať 200 až 250 kvetov púpavy, odporúčam pri zbere sa vyhnúť miestam okolo ciest a polí. Púpavu zberám keď je sucho a nie po daždi, keď dážď zmyje peľ z kvetov.

Používam iba kvety, odstonkované, neumývam iba očistím rukou od hmyzu. Kvety zalejem 1 litrom vody a varím na jemnom ohni. Vodu pred varením nechávam hodinu odstáť. Počas varenia pridávam na plátky nakrájaný citrón. Varím aspoň 15 minút, potom odstavím a nechám vychladnúť a lúhovať do druhého dňa. Na druhý deň výluh scedím cez gázu do druhého hrnca a dám opäť variť, počas varenia teraz pridávam 1 kg cukru, ja používam trstinový, ale môže byť aj biely. Varím cca hodinu na miernom ohni. Treba variť vo väčšom hrnci, lebo cukor nám

zdvojnásobí objem medu. Med nalievam do pohárov, ktoré som pred nalievaním, vyhriala v rúre na 100 až 120 stupňov. Po naliatí medu, poháre zatvorím a otočím hore dnom. Zabalím do teplej deky a nechám odstáť ešte pár dní, tak ako to robila naša babka. Ak máte chuť vyskúšajte.

Čo robíme v Materskej škole

Privítali sme Mikuláša

Piekli sme vianočné medovníky

Pomáhali sme v zime lesným zvieratám

Upiekli sme si barančeka

Privítali sme jar v Haluzickej tiesňave

Plietli sme korbáče

Mali sme karneval

Zapojili sme sa do projektu "Triediš, triedim, triedime" vyhláseného Ministerstvom životného prostredia SR

Na štvrt'anskom dvore

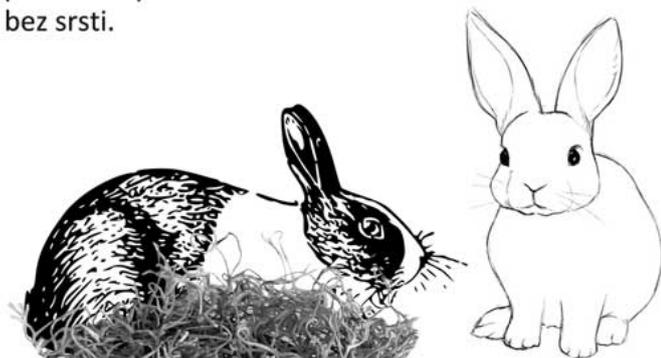
Prišla jar. Slniečko zohrieva skrehnutú zem, príroda dlho spala. Potôčik už veselo žblnkoce, končia mesiace ticha. A tak je to aj v našej dedinke na jednom neveľkom dvore.

Dvor je síce menší, ale obyvateľov má až - až. Zajačia rodinka: to je modrooký ocko Bobek a v hnedom kožuštku mama Hopka. Ďalej tety sliepočky, strýko Fedor. Áno, Fedor je prasiatko. A naša kozička Beluška. Celý dvor stráži veľký biely pes Azor, ktorý večne naháňa pyšnú mačku Lízu. Dnes ráno dokonca preskočili drevený plot do záhrady a ušli až ku včelínom. „Dávaj pozor Azor! Či nevieš, že aj včielky už prvý krát prelietajú?“ kričala koza Beluška.

Nové sliepočky, ktoré prišli na dvor iba nedávno, nechápavo pozerajú: „Nebude im ešte zima?“ Beluška vysvetľuje: „Včely sú skoro na jar najzraniteľnejšie. Začnú zberať prvý peľ na materskú kašičku, ktorá je pre malé larvy včielok.“ „Keď budú kvitnúť stromy, vtedy budete vidieť ich ozajstnú silu.“ dodá Fedor. Azor sa vrátil lapajúc po dychu s vyplazeným jazykom. Tiež nie je najmladší.

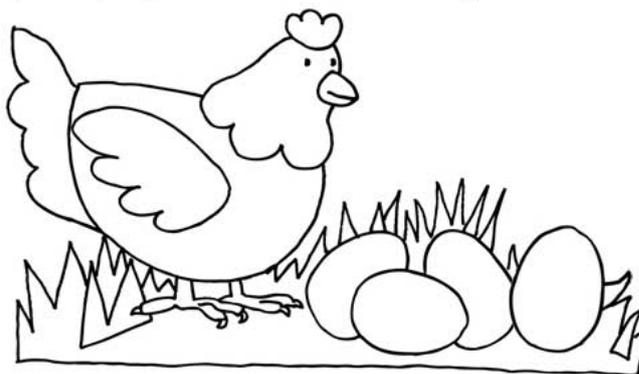
A čo to? Zdá sa, že zajačia rodinka sa dočkala prírastkov. Sedem malých zajačikov sa ohrieva v hniezde. Hniezdo starostlivo pripravovala mama Hopka posledné dva dni. Malé zajačiky ešte musia počkať na prvé dobrodružstvá. Zatiaľ sú veľmi malé a bez srsti.

Už teraz je celý dvor zvedavý na ich farebné kožušteký.

Jedna zo sliepok už týždeň sedí na vajíčkach. Z hniezda sa takmer nepohne. „Možno už s vôňou rozkvitnutého orgovánu budú v tráve behať žlté

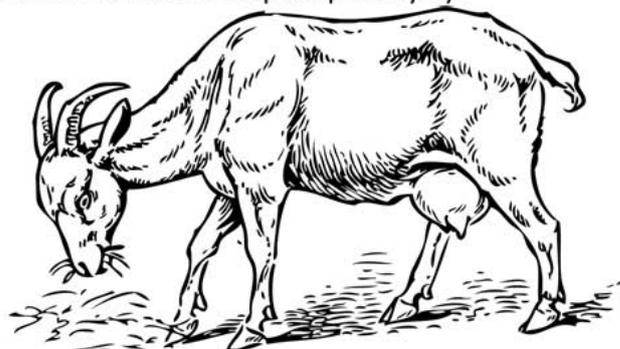
kuriatka!“ raduje sa Fedor. No sliepočka musí byť vytrvalá, aby starostlivo zohrievala vajíčka.

Na dvore nie je nikto vďačnejší za príchod jari ako Fedor. Konečne sa vyvetrá z chlievika. Na snehu mu v zime omrzali kopýtká. Na jar si už dopraje aj bahenný kúpeľ.

Rád si ľahne do stredu kaluže a pozoruje, čo sa deje na dvore. Z dvora dovidí až na zvonicu a opačným smerom na Hájniciu. Keď sa lesy zelenajú a vtáčiky spievajú do slnečných dní, čerstvá tráva rastie aj pre Belušku. Tá natešene spása prvé byľky.

Mačka Líza bielymi labkami vykračuje po múriku a ohrieva sa teplými lúčmi. Nenápadne sleduje, či zo skryše prebehne myš. Keď myš nevychádza, zoskočí z múrika a smeruje do záhradky. Zbadala gazdinú, ako seje red'kovky. O pár týždňov už budú chrumkavé na chlebičku s maslom. Gazdiná Lízu pohladí za uškom a tá spokojne pradije.

Celý dvor nielen vidí, ale aj cíti jar. Vôňu zeme a nového života.

N. Ondrejčková

MAČACIE OČI

BUDEM POTREBOVAŤ:

1 kg múky špec. hl
300kg cukru práš.
4 žltka
3 Palmariky (masla) určite maslo
3 vanilky

POSTUP:

Všetko zmiesime odložíme
na 24 hod. do chladničky
Rozgúľame na tenko.
vykrajujeme srdiečka,
hviezdčky, kolečka.
jedno pláče, druhé s ovorom.
čepíme džemom.

Y maslom si lepsie !!!

Jahodovo - rebarborový džem

Potrebujeme:

1 kg umytých očistených jahôd z balkovej
záhrady vo Štvrtku
½ kg očistenej ošúpanej rebarbory
¾ kg trstinového cukru
1 citrón

Postup:

Očistené jahody popučíme, ošúpanú rebarboru
nakrájame na malé kúsky a spolu s jahodami
rozvaríme vo väčšom hrnci do mäkka. Pridáme
cukor a varíme na miernom ohni, za stáleho
miešania kým nezhrustne. Na záver pridáme
šťavu z citróna a opäť privedieme do varu.
Urobíme skúšku hustoty a ak nám po chvíľke
džem zhrustne, môžeme nalievať do pohárov.
Džem môžeme dať ešte do rúry sterilizovať.
Takýto džem je vynikajúci na plnenie
lineckých koláčikov, ale aj na maslovú
vianočku.

Redakčná rada Štvrtánskeho spravodaja uvíta príspevky a návrhy pre nasledujúce číslo Štvrtánskeho spravodaja, ktoré nám môžete doručiť na e-mail: redakcia@stvtok.com alebo do poštovej schránky pri vchode Obecného úradu.

Spravodaj 2/2022 vyjde v auguste 2022. Svoje príspevky posielajte najneskôr do 20. 07. 2022

Vydáva Obecný úrad Štvrtok, Štvrtok 1, 913 05 Melčice-Lieskové, 032/649 02 94. Redakcia: Oľga Zbudilová, Ing. Gabika Vojtková, Mgr. Katarína Kaššovicová, Nikola Ondrejčíková a Luděk Lukáč, kresby Alex Vavro. Preberať články a fotografie zo Štvrtánskeho spravodaja je možné len so súhlasom redakcie a autorov článkov. Svoje príspevky posielajte na mailovú adresu: redakcia@stvtok.com Náklad: 170 ks, vychádza 3x ročne, nepredajné.